

İLKÖĞRETİMDE İŞLENEN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNİN VERİMLİ YAPILIP YAPILMAMASININ ÖĞRETMENİN CİNSİYETİYLE İLİŞKİSİ

Okt. Yavuz Tanıyeri*

The Effect of the Gender of the Teachers on the Success of the Physical Education Courses in Primary Schools.

ÖZET

Araştırmada ilköğretimde işlenen beden eğitimi dersinin verimli yapılıp yapılmamasının öğretmenin cinsiyetiyle ilişkisi incelenmiştir. Bu amaçla ilköğretimde görevli kadın ve erkek öğretmenlere anket uygulanmıştır. Uygulanan anketin sonuçları tablolar halinde sunularak tartışılmıştır.

SUMMARY

In this study, the effect of the gender of the teachers on physical education courses in primary schools was examined in accordance with this aim, questionnaires were conducted for male and female teachers. The results were given in the tables and discussed.

GİRİŞ

Hayata uyumu ve üst öğretim kurumuna geçişi sağlama, teknolojinin toplum ve birey üzerindeki etkilerinden haberdar olabilme, sorunları çözmeye bilimsel prensiplere uyabilme (6:s.18) gibi amaçları gerçekleştirmek için bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de "Zorunlu Temel Eğitim" 8 yıl süreyle yapılmaktadır. Bu eğitim sürecinde öğrenciye, fen, sosyal bilgiler, güzel sanatlar, oyun -beden eğitimi ve sağlık gibi çeşitli alanlarda temel bilgi ve beceriler kazandırılması hedeflenmiştir (3: s.120). Bu bilgi ve beceriler bir yandan çocuğu hayata hazırlarken, diğer yandan da belli bir alanda uzmanlaşmak isteyenler için, ön bilgilerin oluşumuna imkan sağlamaktadır. Bu itibarla uygulanması büyük önem taşıyan temel eğitim süresi ülkelerin sosyo-ekonomik yapıları ve gelişmişlik düzeylerine bağlıdır (2:s. 49).

İnsan yaşadığı sürece biyolojik yapısı ve doğası nedeniyle sürekli değişim gösteren bir varlıktır. Bu sürecin olumlu bir şekilde devam ettirilebilmesi için eğitime ihtiyaç duyulur (5: s. 71).

İnsanın istenilen yönde eğitimi mümkündür. Ancak, çocuğun olumlu yönde eğitilmesi için, eğitimi tamamlayan öğelerin hepsine birden ihtiyaç duyulur. Bu öğelerden biri de hiç şüphesiz oyun ve beden eğitimidir. Beden eğitimi Dersini İşleyen bayan ya da araştırmamızda anket yöntemiyle dersin uygulamasında öğretmen açısından cinsiyet faktörünün derecesi öğrenilmeye çalışıldı.

Araştırma evrenini,1998-1999 öğretim yılında Aksaray, Denizli, Erzurum ve Mersin illerinde rasgele seçilen 34 ilköğretim okulunda görev yapan 68 Yönetici, 218 öğretmen uygulanan anket oluşturmaktadır.

* Atatürk Üniversitesi BESYO

Sayıtlar:

- 1- Yönetici ve öğretmenler, hazırlanan anketi cevaplandırırken gerçek uygulamaları ve görüşleri yansıtmışlardır.
- 2- Hazırlanan anket formlarının kapsam geçerliliğinde başvurulan uzmanların düşünceleri “yeterli”dir.

Anketin Değerlendirmesi:

İlköğretimde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin cinsiyetleriyle ilgili dağılım tablo.1’de gösterilmiştir.

Tablo1. İlköğretimde görev yapan öğretmenlerin cinsiyet dağılımı.

Cinsiyet	F	%
Kadın	124	43.35
Erkek	162	56.65
Toplam	286	100.00

Elde edilen verilere göre ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerden erkeklerin çoğunlukta (%56.65) olduğu görülmektedir.

Tablo 2.Yaz Döneminde dersin yapıldığı yer.

Dersin yapıldığı Yer	F	%
Sınıfta Oyun Yoluyla	40	19.59
Okul Koridorunda	26	12.75
Spor Salonunda	8	3.92
Okul Bahçesinde	130	63.74
Toplam	204	100.00

Tablo.2’de ilköğretim okullarında yaz döneminde beden eğitimi dersinin nerede yapıldığı incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre; beden eğitimi dersinin yapıldığı yerlerle ilgili veriler: dersin çoğunlukla (% 63.74) okul bahçesinde yapıldığı ve spor salonu sayısının da çok az (% 3.92) olduğu görülmektedir. Ancak beden eğitimi dersinin yapılacağı yer spor salonudur. Halbuki anketimizdeki cevaplardan da anlaşılacağı üzere ilköğretim okullarımızın çok büyük bir kısmında spor salonu yoktur. Bu nedenle ki, dersler okul bahçesi gibi yerlerde yapılmaktadır. Bu alan ve mekanlarda yapılan beden eğitimi dersinin verimliliğinin ne olduğu ise tartışma konusudur.

Tablo 2.1 Yaz döneminde uygulanan beden eğitimi dersi ile cinsiyet ilişkisi.

Dersin yapıldığı Yer	Kadın	Erkek	Toplam
Sınıfta Oyun Yoluyla	28	12	40
Okul Koridorunda	20	6	26
Spor Salonunda	2	6	8
Okul Bahçesinde	74	56	130
Toplam	124	80	204

$$X^2 H = 9.377 \quad SD = 3 \quad n = 204 \quad P < 0.005$$

Tablo.2.1’de yaz döneminde uygulanan beden eğitimi dersinin cinsiyetten bağımsız olup olmadığı X^2 test tekniği ile analiz edilmiştir. Hesaplama sonucu X^2 değeri 9.377 bulunmuştur. Yaz döneminde dahi dersin dışarıda açık havada yapılmadığına dair görüşler de bulunmaktadır. Buna rağmen dersin çoğunlukla okul bahçesinde ve oyuna yönelik olarak yapıldığı yönünde bir sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo 3. Kış Döneminde dersin yapıldığı yerler.

Dersin yapıldığı Yer	F	%
Sınıfta Oyun Yoluyla	52	25.50
Okul Koridorunda	131	64.21
Spor Salonunda	8	3.92
Okul Bahçesinde	13	6.37
Toplam	204	100.00

Tablo.3’de kış döneminde beden eğitimi dersinin nerelerde yapıldığı incelenmiştir. Verilere göre kış döneminde tesis yetersizliği nedeniyle, beden eğitimi derslerinin çoğunluğu (%64.21)’nin okul koridorunda yapıldığı ve spor alanı oranı (% 3.92)’nin ise çok az olduğu görülmektedir. Sonuçta en önemli etken okullarda ki spor alanlarının yetersizliğine bağlanabilir. Çünkü mevcut spor alanlarımızın oranının da düşük olması ayrı bir sorundur.

Tablo 3.1. Kış döneminde uygulanan beden eğitimi dersi ile cinsiyet ilişkisi.

Dersin yapıldığı Yer	Kadın	Erkek	Toplam
Sınıfta Oyun Yoluyla	42	10	52
Okul Koridorunda	80	51	131
Spor Salonunda	2	6	8
Okul Bahçesinde	-	13	13
Toplam	124	80	204

$X^2H = 33,165$ SD = 3 n = 204 P < 0,01

Tablo 3.1’de kış döneminde uygulanan dersle öğretmen cinsiyet arasındaki ilişki olmadığı X^2 test tekniği ile analiz edilmiştir. Hesaplama sonucu X^2 değeri: 33.165 olarak bulunmuştur. Kış döneminde ders çoğunlukla, doğal olarak kapalı alanda yapılması gerekmektedir. Bulgularda öğretmenlerin bu ihtiyacı genel olarak okul koridorunda gerçekleştirdikleri ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin bu davranışları iyimseler olarak kabul edilebilir ancak dersin yapılacağı yer genel olarak spor alanları olmalıdır. Bu da okulların büyük bir çoğunda spor alanı olmadığı için bu yola başvurulduğunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 4. Dersin verimli yapıp yapılmadığı ile cinsiyet ilişkisi.

Cinsiyet	Evet	Hayır	Kısmen	Toplam
Kadın	48	6	70	124
Erkek	46	16	18	80
Toplam	94	22	88	204

$X^2H = 27.085$ SD= 2 n= 204 P < 0.00.1

Tablo.4’te beden eğitimi dersinin verimli yapıp yapılmadığı görüşünün cinsiyetten bağımsız olup olmadığı X^2 test tekniği ile analiz edilmiştir. Analiz sonucu hesaplanan X^2 değeri 27.085 olarak bulunmuştur. Bu bulgu beden eğitimi dersinin verimli yapıp yapılmadığı görüşünün öğretmenin cinsiyetine göre değiştiğini göstermektedir. Tablodaki verilere göre erkek öğretmenler, bayan öğretmenlere göre dersin verimliliğinde daha iyimseler görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER:

Yapılan çalışmanın sonuçları ve önerileri şöyle sıralanabilir:

- 1- Dersin yaz dönemindeki işlenişyle cinsiyet ilişkisi analiz edilmiş $X^2H:9.377$ ve $P<0.03$ olduğundan anlamlılık ilişkisi bulunmuştur. Bu sonuca göre de bayan öğretmenlerin dersin amaçlarına ulaşma yönünde çoğunlukla yeterli olmadıkları yönünde bir sonuç ortaya çıkmıştır.
- 2- Dersin kış dönemindeki işlenişyle cinsiyet ilişkisi analiz edilmiş $X^2H:33.165$ ve $P<0.001$ olarak anlamlı bulunmuştur. Bu sonuca göre öğretmenlerin dersin amaca ulaşması yönünde çoğunlukla istenilen düzeyde yeterli olmadıkları yönünde bir sonuç ortaya çıkmıştır.
- 3- Erkek sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersini mümkün olduğunca uygulamalı olarak yapmaya meyilli oldukları,
- 4- Bayan sınıf öğretmenlerinin geleneklerinde etkisiyle olsa gerek, beden eğitimi dersini daha çok sınıfta oyun yoluyla yapmaya meyilli oldukları,
- 5- Dersin verimli yapılıp yapılmadığının cinsiyetle ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır.
- 6- Bayan ve erkek bütün sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve sporla ilgili hizmet içi eğitim kurslarından geçirilmesinin sağlanması,
- 7- Okullardaki spor alanı eksikliğinin giderilmesi.

KAYNAKLAR:

- 1- Aylanur, Ataklı. İlkokullarda Yönetici Davranışlarının Öğretmenlerin Verimliliğine Etkisi, İstanbul, 1996.
2. Baloğlu, Zekai. Türkiye’de Eğitim, TÜSİAD Yayınları, İstanbul,1990.
3. Gökmen, H.- Karagül,T.- Aşçı, H. Psikomotor Gelişim, Ankara, 1995
4. MEB, Milli Eğitim Şur’a Kararları. 10’dan 15.Şur’aya kadar.
5. Tan, Hasan. Psikolojik Danışma ve Rehberlik, İstanbul, 1992.
6. Tozlu, Necmettin. Eğitim Felsefesi, İstanbul,1997.
7. Üstün, Kemal. Okulların Eğitim Değeri, Cilt: 30, s. 530.